

STUDIEWIJZER

**Tweedegraads Lerarenopleidingen AE-
HAN**

Onderwijseenheid

ONDERZOEK EINDFASE

2025-2026

VOLTIJD

Voorwoord

Voor je ligt de studiewijzer onderzoek eindfase 2025-2026 voor de tweedegraads lerarenopleidingen van de Academie Educatie (TGLO AE). Deze studiewijzer biedt inzicht in de werkzaamheden die je komend studiejaar gaat verrichten, de organisatie van de begeleiding en de beoordelingscriteria.

Het onderzoek in de eindfase maakt in tijd en studiepunten uitgedrukt een kwart van de eindfase uit. Hier komen alle elementen uit de leerlijn onderzoek samen en ga je zelfstandig aan de slag met het voorbereiden en uitvoeren van een praktijkgericht onderzoek.

Het onderzoek valt samen met de werkzaamheden die je verricht in de eindstage en zal daarom ook veelal plaatsvinden in de school.

Informatie over het onderzoek, alsmede de laatste en meest recente versie van deze studiewijzer en beoordelingsformulieren staan ook op [Brightspace](#)¹ en de website van [bureau extern](#). Kijk daar regelmatig voor de meest actuele informatie en aanvullende studiematerialen.

Docenten van de tweedegraads lerarenopleidingen en van de opleidingsscholen wensen jullie veel succes!

Juni 2025

Contact over deze studiewijzer: Marieke.Kleinhuis@han.nl

¹ De site is getiteld AE-Onderzoek Eindfase voltijd 2025-26 en voor alle studenten en docenten toegankelijk.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Doelen en leerinhouden onderzoek in de eindfase	5
3. Werkwijze in deze onderwijseenheid	6
3.1 Werken met scenario's	6
3.2 Begeleiding onderzoek	7
3.3 Beoordeling onderzoek	7
4. Onderwijsmateriaal	8
5. Wijze van tentaminering	8

Inhoudsopgave van de bijlagen

1. Bijlage 1A: Beschrijving onderwijseenheid onderzoek eindfase	9
2. Bijlage 1B: Samenvatting leerlijn onderzoekende leraar	12
3. Bijlagen 1C: kijkkader niveaubeschrijvingen leerlijn onderzoekende leraar	14
4. Bijlage 2: Data bijeenkomsten onderzoek eindfase	15
5. Bijlage 3: Omschrijving werkwijze en scenario's per opleidingen	16
Lerarenopleiding Geschiedenis	
Lerarenopleiding Wiskunde	
Lerarenopleiding Nederlands, Frans en Duits	
Lerarenopleiding Economie	
Lerarenopleiding Engels	
Lerarenopleiding Aardrijkskunde	
Lerarenopleiding Biologie	
Lerarenopleiding NASK	
Generieke kring: Mens en maatschappij	
Generieke kring OSNL	
6. Bijlage 4: Feedforward instrumenten (optioneel)	25
a. Feedforward instrument 1 voorstel	25
b. Feedforward instrument 2 plan	27
7. Bijlage 5: Format voorpagina verantwoordingsverslag en beroepsproduct	29
8. Bijlage 6 Procedure inleveren, beoordelen en archiveren	30

9. Bijlage 7: Schrijfniveau C1	34
10. Bijlage 8: Beoordelingsformulieren	36
a. Beoordelingsformulier onderzoek eindfase E1	38
b. Beoordelingsformulier onderzoek eindfase E2	46

1. Inleiding

Doel van deze studiewijzer

In deze studiewijzer word je geïnformeerd over de doelen van het onderzoek in de eindfase en de verschillende werkwijzen die we hanteren. Je opleiding, opleidingsschool of onderzoekskring maakt concrete afspraken met je over uitvoering en begeleiding van het onderzoek.

In deze studiewijzer worden de leerdoelen van onderzoek in de eindfase en de werkwijzen en wijze van begeleiden en beoordelen toegelicht.

Doelen van het praktijkonderzoek in de eindfase

Het uitvoeren van praktijkonderzoek in de eindfase is gericht op de volgende drie doelen:

1. Het versterken van de onderzoekende houding, het vergroten van onderzoeksvaardigheden en het vergroten van de kennis over onderzoek om op basis van vakliteratuur en data uit de praktijk vragen te kunnen stellen en beantwoorden over de eigen lespraktijk.
2. Het vergroten van de kennis over een pedagogisch, didactisch of vakdidactisch onderwerp dat relevant is voor de eigen professionele ontwikkeling tot startbekwame leraar.
3. Het vergroten van het reflectievermogen op het eigen handelen als startbekwame leraar.

Definitie praktijkonderzoek

We hanteren de volgende definitie van praktijkonderzoek (van der Donk & van Lanen, 2016, p. 27):

“Praktijkonderzoek in de school is onderzoek dat wordt uitgevoerd door leraren en leraren in opleiding, waarbij op systematische wijze in interactie met de omgeving antwoorden verkregen worden op vragen die ontstaan in de eigen onderwijspraktijk en gericht zijn op verbetering van deze praktijk.”

De beoogde leerresultaten op het gebied van onderzoek in de eindfase zijn de volgende (overgenomen uit de niveaubeschrijvingen van de Tweedegraadslerarenopleidingen).

De student:

- heeft aantoonbare kennis over en inzicht in de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs.
- kan op een systematische wijze en in dialoog met belanghebbenden een praktijkonderzoek² uitvoeren waarbij antwoorden verkregen worden op vragen die ontstaan in de eigen onderwijspraktijk en gericht zijn op verbetering van deze praktijk.
- kan theorie en praktijk met elkaar verbinden met behulp van vakliteratuur.
- kan bewust verschillende perspectieven innemen en hierbij belanghebbenden betrekken.
- kan een systematische werkwijze hanteren waarbij hij/zij uitgaat van een analyse van het vraagstuk, gemotiveerde keuzes voor methoden en technieken maakt bij het verzamelen en analyseren van data en laat zien hoe hij/zij tot analyseresultaten en conclusies komt.
- kan met het onderzoek praktijknaar kennis opleveren voor zowel hem- of haarzelf als de opleidingsschool in de vorm van beroepsproducten en zorgdragen voor passende kennisdeling.
- beschikt over informatievaardigheden; hij is in staat effectief informatie te zoeken en te vinden, de betrouwbaarheid van deze informatie te beoordelen, diverse informatiebronnen te benutten, informatie van diverse bronnen met elkaar te vergelijken en de gevonden informatie te synthetiseren.

² In afwijking op de bekwaamheidseisen hanteren we binnen HAN TGL de definitie 'praktijkonderzoek' i.p.v. praktijkgericht onderzoek. De definitie is uitgewerkt in Van der Donk en van Lanen (2016) p. 27.

2. Werkwijze

3.1. Werken met scenario's

Binnen het onderzoek eindfase staat de keuzevrijheid van de student centraal. Dit betekent dat een student zelf kiest welke vorm van praktijkonderzoek en welk onderwerp het beste bij hem of haar past. Opleidingen en opleidingsscholen zijn erop gericht deze keuzevrijheid zoveel mogelijk te stimuleren en begeleiden. Het kan zijn dat een student kiest voor een onderzoeksthema en werkwijze binnen de eigen opleiding, of bij juist liever aansluit bij een meer generieke kring of een kring vanuit de opleidingsschool. In bijlage 3 van deze studiegids worden de verschillende werkwijzen en scenario's toegelicht. We werken met vier verschillende scenario's, die hieronder zijn toegelicht:

Praktijkonderzoek gericht op het beter leren begrijpen en/of verbeteren van de eigen lespraktijk	Een groot onderzoek	Maximaal 3 kleine onderzoeken
Student kiest een eigen thema en formuleert daarbinnen zijn eigen onderzoeksvraag	Scenario 1	Scenario 2
Opleiding, opleidingsschool of onderzoeksteam biedt een thema aan en de student formuleert daarbinnen zijn eigen onderzoeksvraag	Scenario 3	Scenario 4

Toelichting scenario 1

Uitgangspunt van de werkwijze in dit scenario is dat een student zelf in overleg met belanghebbende (begeleiders en wpb-er, sectie) een beredeneerde keuze maakt voor een onderzoeksthema. Dit thema komt voort uit de onderwijspraktijk en is een leervraag die speelt in de eigen lessen en/of op teamniveau. Studenten worden begeleid door begeleiders vanuit de AE en opleidingsscholen.

Toelichting scenario 2

Scenario twee heeft hetzelfde uitgangspunt als scenario 1. Binnen dit scenario werkt de student echter niet naar één eindproduct toe, maar voert hij/zij twee of drie kleinere onderzoeken uit die met elkaar verbonden zijn. Begeleiders bieden hulp en ondersteuning bij het formuleren van de deelonderzoeken. Studenten worden begeleid door begeleiders vanuit de AE en opleidingsscholen.

Toelichting scenario 3

Uitgangspunt van de werkwijze in scenario 3 is dat de student in de keuze van zijn/haar onderzoeksthema aansluit bij een thema dat al geformuleerd is door zijn/haar opleiding/opleidingsschool of het onderzoeksteam kwaliteiten van leraren. Binnen het gekozen thema, formuleert de student zijn/haar eigen onderzoeksvraag die aansluit bij een leervraag die speelt in de eigen lessen en/of op teamniveau. Studenten worden begeleid door begeleiders vanuit de AE en opleidingsscholen.

Toelichting scenario 4

Scenario vier heeft hetzelfde uitgangspunt als scenario 3. Binnen dit scenario werkt de student echter niet naar één eindproduct toe, maar voert hij/zij twee of drie kleinere onderzoeken uit die met elkaar verbonden zijn. Begeleiders, vanuit de AE en Opleidingsscholen, bieden hulp en ondersteuning bij het formuleren van de deelonderzoeken.

3.2 Begeleiding

Bij de begeleiding en beoordeling is er – indien een student stage loopt op een opleidings-school – altijd sprake van samenwerking in begeleiden en beoordelen tussen de opleidings-school en de AE; dit geldt voor alle vier de scenario's.

Op de vrijdagen volg je colleges op het instituut en werk je onder begeleiding in werkbijeenkomsten aan je onderzoek (voor data zie bijlage 2). Indien je je onderzoek verricht op één van de opleidings-scholen (OS) dan volg je bovendien de workshops onderzoek die daar worden georganiseerd. Op de website [Samen opleiden \(han.nl\)](http://Samen opleiden (han.nl)) vind je de verschillende partnerschappen en partnerscholen en een link naar hun websites.

Actieve participatie in de werkbijeenkomsten

We gaan uit van een actieve beroepshouding. Dit betekent dat je geacht wordt actief te participeren in de werkbijeenkomsten en/of onderzoekskringen en workshops onderzoek. Dit betekent dat je:

- Aanwezig bent bij de colleges, de werkbijeenkomsten AE en/of onderzoekskring en indien van toepassing de workshops OS, en je bij gegronde redenen persoonlijk afmeldt bij de betreffende begeleider.
- De eventuele voorbereidingsopdrachten naar behoren uitvoert.
- Tijdens de bijeenkomsten een coöperatieve werkwijze hanteert waarbij je je houdt aan de gestelde deadlines.

3.3 Beoordeling

Alle onderzoeken in de eindfase worden beoordeeld aan de hand van één gezamenlijk beoordelings-model. Elk onderzoek heeft twee beoordelaars die beiden een eigen beoordeling uitvoeren en vervolgens met elkaar in overleg gaan. Het beoordelingsformulier wordt jaarlijks vastgesteld en is opgenomen in deze studiewijzer (Bijlage 9).

Voor de procedures rond het beoordelen is een aparte bijlage opgenomen (zie bijlage 7). De beoordelingsformulieren zijn ook digitaal in Word te vinden op Brightspace en voor collega's/beoordelaars uit het werkveld op de website van Bureau extern. Binnen alle scenario's en op alle scholen werken we met hetzelfde beoordelingsformulier. Studenten op opleidingsscholen worden beoordeeld door een beoordelaar uit de opleidingsschool en een beoordelaar vanuit het instituut.

Er zijn per studiejaar twee mogelijkheden om je onderzoek eindfase ter beoordeling voor te leggen aan je beoordelaars. Deadlines en afspraken over inleveren worden aan het begin van het studiejaar met je begeleiders gemaakt.

Er zijn geen AE brede inleverdata voor het inleveren van het onderzoek eindfase. De afspraken over deadlines die jouw begeleiders en beoordelaars met je maken zijn altijd leidend. Hieronder staan de richt inlevermomenten aangegeven die passen binnen het schema van de jaarplanning voor onderzoek.

De manier waarop je eventuele tussenproducten inlevert (zoals een onderzoeksvoorstel en -plan) spreekt je docent en begeleider met je af. Het eindproduct (verantwoordingsverslag met beroepsproduct) wordt door jou in ieder geval ingeleverd via e-mail bij je begeleider/beoordelaar van de OS. Je beoordelaar op de HAN zorgt voor archivering van je onderzoeksverslag en beroepsproduct en de beoordelingen.

De (richt) inleverdatum (eerste kans) voor het tentamen onderzoek eindfase is maandag 6 april 2026.

De (richt) inleverdatum (tweede kans) voor het tentamen onderzoek eindfase is maandag 25 mei 2026.³

De uiterste datum van de beoordeling ligt 15 werkdagen na de inleverdatum.

4 Onderwijsmateriaal

De basis voor het onderzoek eindfase is het boek praktijkonderzoek in de school van Van der Donk en Van Lanen (2016 of 2020).

Daarnaast zijn er op Brightspace diverse onderwijsmaterialen te vinden; zoals digitale inspiratiecolleges over onderzoeksmethoden en instrumenten.

Digitale feedforward instrumenten en beoordelingsformulieren staan ook op Brightspace

5 Tentaminering

Verkorte beschrijving tentaminering:

Zie beoordelingsformulier bijlage 9	
Deeltentamen	Titel
Toetsvorm	Schriftelijk individueel verantwoordingsverslag met beroepsproduct
Beschrijving	Onderzoek eindfase
Beoordelingscriteria	Zie beoordelingsformulier bijlage 9
Cesuur	Zie beoordelingsformulier bijlage 9
Aantal examinatoren	2
Examinatoren	Docenten AE-HAN en docenten Opleidingsscholen
Contactpersoon voor dit deeltentamen	Begeleidend docent AE-HAN
Duur van het tentamen / studielast voor de opdracht	Variabel
Datum afname / inlevermoment	Zie uiterste inleverdata.
Bijlagen	Bijlage 6, 7, 8, 9

³ Dit zijn inleverdata waarbij rekening gehouden is met de diploma-aanvraag van juli. Later inleveren dan genoemde data geeft geen garantie op het aanvragen van het diploma in juni.

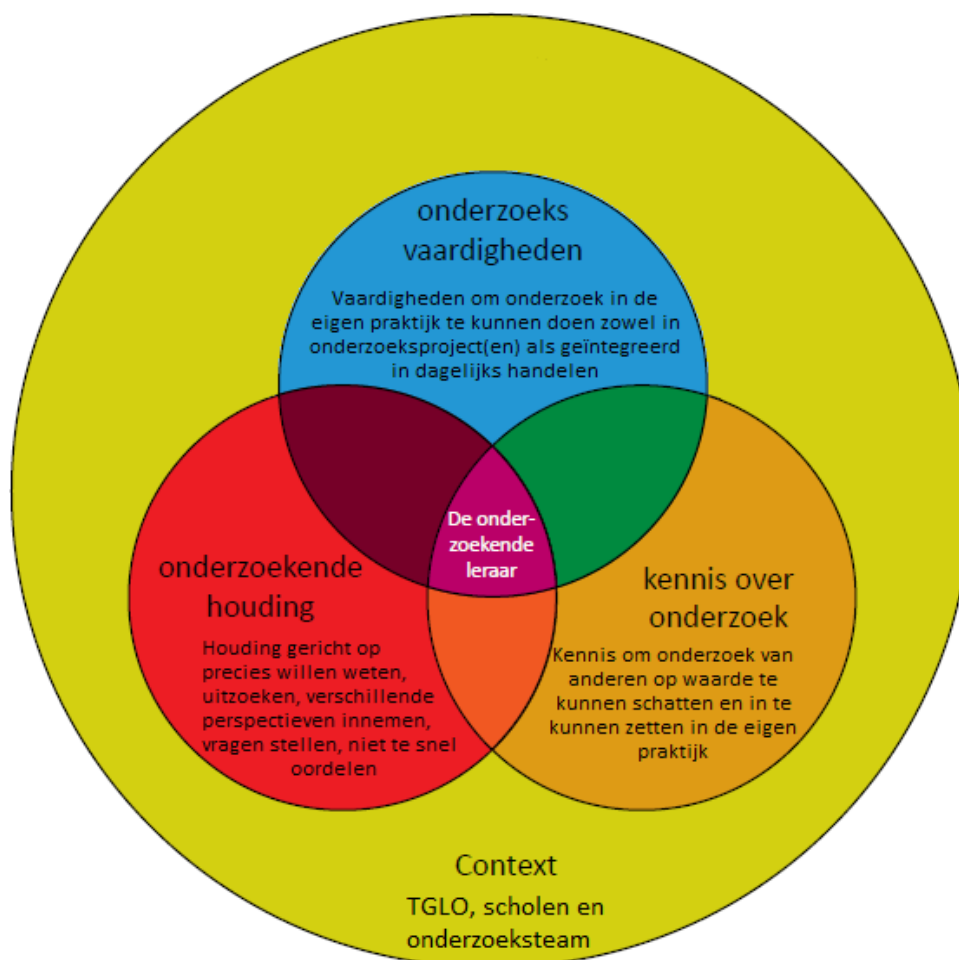
BIJLAGE 1A: BESCHRIJVING ONDERWIJSEENHEID ONDERZOEK EINDFASE

Algemene informatie	
Naam OWE	Onderzoek eindfase
Code OWE	Onderzoek eindfase
Onderwijsperiode	Semester 1 en 2, periode 1-4
Studiepunten	15
Studielast in uren	15 studiepunten = 420 uur
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd ongeveer 40 uur contacttijd (lessen, hoorcolleges, werkbijeenkomsten). Daarnaast 20 uur individuele begeleiding. Precieze contacttijd varieert per opleiding en opleidingsschool.
Ingangseisen OWE (in categorieën)	Voldoende beoordeling voor de leertaak onderzoek uit de onderwijseenheid 'integraal handelen in de beroepspraktijk 2'.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	Het uitvoeren van praktijkonderzoek in de eindfase is gericht op de volgende drie doelen: 4. Het versterken van de onderzoekende houding, het vergroten van onderzoeksvaardigheden en het vergroten van de kennis over onderzoek om op basis van vakliteratuur en data uit de praktijk vragen te kunnen stellen en beantwoorden over de eigen lespraktijk. 5. Het vergroten van de kennis over een pedagogisch, didactisch of vakdidactisch onderwerp dat relevant is voor de eigen professionele ontwikkeling als startbekwame leraar. 6. Het vergroten van het reflectievermogen op het eigen handelen als startbekwame leraar. Definitie praktijkonderzoek We hanteren de volgende definitie van praktijkonderzoek: <i>Praktijkonderzoek in de school is onderzoek dat wordt uitgevoerd door leraren en leraren-in-opleiding, waarbij op een systematische wijze en in dialoog met belanghebbenden antwoorden verkregen worden op vragen die ontstaan in de eigen onderwijspraktijk en gericht zijn op verbetering van deze praktijk.</i> De keuzevrijheid van de student staat centraal bij het onderzoek in de eindfase. De student kan kiezen uit verschillende scenario's waarbinnen hij/zij zijn onderzoek uitvoert. De student voert het praktijkonderzoek uit binnen zijn/haar gekozen afstudeerrichting. Begeleiding en beoordeling 1. Bij de begeleiding en beoordeling is er – indien een student stage loopt op een opleidingsschool – altijd sprake van samenwerking tussen de opleidingsschool en de AE. 2. Alle onderzoeken in de eindfase worden beoordeeld aan de hand van één gezamenlijk beoordelingsmodel. Dit model wordt jaarlijks vastgesteld.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	In de OWE onderzoek eindfase worden alle leerresultaten op het gebied van onderzoekend vermogen gedekt en getoetst. Dit gebeurt vanuit de integraliteitsgedachte en dat betekent dat de uitvoering en beoordeling plaatsvindt in samenwerking tussen opleiders van het instituut en de werkplek.

	Tevens is het onderzoekend vermogen ook onderdeel van de OWE integraal handelen in de beroepspraktijk niveau 3. Specifieke beoogde leerresultaten onderzoek niveau 3: De startbekwame leraar: • heeft aantoonbare kennis over en inzicht in de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. • kan op een systematische wijze en in dialoog met belanghebbenden een praktijkonderzoek uitvoeren waarbij antwoorden verkregen worden op vragen die ontstaan in de eigen onderwijspraktijk en gericht zijn op verbetering van deze praktijk. • kan theorie en praktijk met elkaar verbinden met behulp van vakliteratuur. • kan bewust verschillende perspectieven innemen en hierbij belanghebbenden betrekken. • kan een systematische werkwijze hanteren waarbij hij/zij uitgaat van een analyse van het vraagstuk, gemotiveerde keuzes voor methoden en technieken maakt bij het verzamelen en analyseren van data en laat zien hoe hij/zij tot analyseresultaten en conclusies komt. • kan met het onderzoek praktijknaar kennis opleveren voor zowel hem- of haarzelf als de opleidingsschool in de vorm van beroepsproducten en zorgdragen voor passende kennisdeling. • beschikt over informatievaardigheden; hij is in staat effectief informatie te zoeken en te vinden, de betrouwbaarheid van deze informatie te beoordelen, diverse informatiebronnen te benutten, informatie van diverse bronnen met elkaar te vergelijken en de gevonden informatie te synthetiseren.	
Samenhang	Deze onderwijseenheid vormt samen met de onderwijseenheid 'integraal handelen in de beroepspraktijk 3' en de vakinhoudelijke onderwijseenheden de eindfase van de opleiding. Deze onderwijseenheid vormt de afsluiting van de leerlijn onderzoek. Het praktijkonderzoek vindt altijd plaats in de context van de door de student gekozen afstudeerrichting.	
Kennisbases	Domein	Concept(en)
	6. Professionele docent	6.2. Praktijkonderzoek
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	Niet van toepassing	
Activiteiten en/of werkvormen	Varieert per opleiding, opleidingsschool	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Van der Donk, C., & Van Lanen, B. (2020). <i>Praktijkonderzoek in de school</i> . Bussum: Coutinho.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Online leermiddelen op Brightspace	
Eigen financiële bijdrage	Geen	
Tentaminering		
Naam en code (deel)tentamen	Oz Eindfase	

Beoordelingscriteria	Basis voor de beoordeling zijn een of meerdere beroepsproduct(en) met verantwoordingsverslag. De beoordeling is gericht op het beoordelen van het onderzoekend vermogen van de student in de context van zijn/haar lespraktijk. Dit onderzoekend vermogen kenmerkt zich door: kennis over onderzoek, onderzoeksvaardigheden en een onderzoekende houding. De uitgewerkte beoordelingscriteria (het beoordelingsmodel inclusief weging en cesuur) zijn te vinden in bijlage bij de Studiewijzer Onderzoek Eindfase en op Brightspace
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Beroepsproduct(en) en schriftelijk verantwoordingsverslag
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	P1, P2, P3, P4
Aantal examinatoren bij individuele tentamen-vorm	2 Twee examinatoren beoordelen onafhankelijk van elkaar op basis van het vastgestelde beoordelingsmodel.
Toegestane hulpmiddelen	Geen
Wijze van aanmelden voor tentamen / aanmeldingstermijn	Zie eigen opleiding
Nabespreking en inzage	Individueel binnen 15 werkdagen na beoordeling

BIJLAGE 1B: SAMENVATTING LEERLIJN ONDERZOEKENDE LERAAR⁴
Elementen van de leerlijn onderzoekende leraar TGLO Academie Educatie

Figuur 1. De elementen van de leerlijn onderzoekende leraar.

⁴ Opgesteld door Janneke van der Steen en Marloes Hülsken (commissie onderzoek HAN, ILS januari 2017) gebaseerd op de figuur ontworpen door Marieke Peeters en Gerard Boersma om de leerlijn onderzoekende leraar van de HAN Pabo te visualiseren. De omschrijving van onderzoekende houding in figuur 1 komt van Earl en Katz, 2006.

Specificering onderdelen figuur 1

Leerlijn onderzoekende leraar

Elke opleiding geeft samen met andere opleidingen en met de partnerschappen invulling aan de onderzoeksleerlijn en zorgt er daarbij voor dat in het curriculum voldoende ruimte is voor de ontwikkeling van een onderzoekende houding, van vaardigheden die specifiek voor onderzoek zijn en het ontwikkelen van kennis over onderzoek.

Alle activiteiten die horen bij de leerlijn bevinden zich expliciet op het snijvlak 'onderzoekende leraar'.

Tabel 1. Specificering onderzoekende houding, onderzoeksvaardigheden en kennis over onderzoek

Onderzoekende houding⁵	• Nieuwsgierig zijn • Open houding • Kritisch zijn • Willen begrijpen • Bereid zijn tot perspectiefwisseling • Distantie nemen tot routines • Gerichtheid op bronnen • Gerichtheid op zeker weten • Willen delen met anderen
Onderzoeksvaardigheden	• Onderzoekbare vragen kunnen formuleren • Bronnen en literatuur kunnen zoeken en verzamelen • Problemen kunnen verkennen met behulp van bronnen (literatuur en praktijk). • Systematisch gegevens kunnen verzamelen in de praktijk (over leerlingen, klassen, collega's, lessen etc.) m.b.v. verschillende instrumenten (observaties, interviews, toetsen, sociogrammen etc.). • Gegevens kunnen analyseren (kwalitatief en kwantitatief (beschrijvend)). • Verwijzend kunnen schrijven. • Conclusies kunnen trekken en onderbouwen op basis van eigen en/of andermans onderzoek. • Onderzoeksresultaten (eigen of van anderen) kunnen vertalen naar toepassingen in de praktijk. • Transparant, systematisch en beredeneerd kunnen rapporteren over onderzoek.
Kennis over onderzoek	• Kennis over wat de kwaliteit van onderzoek bepaalt (validiteit, betrouwbaarheid etc.). • Kennis over wat de bruikbaarheid van onderzoek bepaalt (navolgbaarheid, transfer andere contexten, goede contextbeschrijving etc.). • Kennis over wat de waarde van onderzoek kan zijn • Kennis over wat de valkuilen van het gebruik van onderzoek kunnen zijn.

⁵ De kenmerken van een onderzoekende houding zijn afkomstig van Bruggink en Harinck (2012) De onderzoekende houding van leraren: wat wordt daaronder verstaan? *Tijdschrift voor lerarenopleiders* (VELON/VELOV) 33 (3) 46-53.

BIJLAGE 1C: NIVEAUBESCHRIJVINGEN LEERLIJN ONDERZOEKENDE LERAAR

Niveau / fase	Beoogde leerresultaten op het gebied van onderzoek (uit de niveaubeschrijving TGL-AE)
Niveau 1 (pro-pedeuse)	• toont interesse in actuele ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. • heeft kennis van wat praktijkonderzoek is en hoe het uitgevoerd kan worden. • kan zoeken naar bronnen en deze beoordelen op bruikbaarheid. • heeft kennis van enkele onderzoeksmethoden en kan hiermee experimenteren in de praktijk. • kan systematisch terugblikken op zijn eigen handelen en hier conclusies uit trekken.
Niveau 2 (hoofdfase)	• heeft aantoonbare kennis over de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. • kan onder begeleiding een praktijkvraagstuk onderzoeken en resultaten gebruiken in zijn praktijk. • kan op effectieve wijze zoeken naar bronnen, deze beoordelen op bruikbaarheid en de verkregen bronnen onderling vergelijken en gebruiken. • kan op basis van opgedane inzichten of onderzoeksresultaten zijn eigen handelen in de praktijk verbeteren.
Niveau 3 (eind-fase)	• heeft aantoonbare kennis over en inzicht in de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. • kan op een systematische wijze en in dialoog met belanghebbenden een praktijkonderzoek⁶ uitvoeren waarbij antwoorden verkregen worden op vragen die ontstaan in de eigen onderwijspraktijk en gericht zijn op verbetering van deze praktijk. • kan theorie en praktijk met elkaar verbinden met behulp van vakliteratuur. • kan bewust verschillende perspectieven innemen en hierbij belanghebbenden betrekken. • kan een systematische werkwijze hanteren waarbij hij/zij uitgaat van een analyse van het vraagstuk, gemotiveerde keuzes voor methoden en technieken maakt bij het verzamelen en analyseren van data en laat zien hoe hij/zij tot analyseresultaten en conclusies komt. • kan met het onderzoek praktijknaar kennis opleveren voor zowel hem- of haarzelf als de opleidingsschool in de vorm van beroepsproducten en zorgdragen voor passende kennisdeling. • beschikt over informatievaardigheden; hij is in staat effectief informatie te zoeken en te vinden, de betrouwbaarheid van deze informatie te beoordelen, diverse informatiebronnen te benutten, informatie van diverse bronnen met elkaar te vergelijken en de gevonden informatie te synthetiseren.

⁶ In afwijking op de bekwaamheidseisen hanteren we binnen HAN TGL de definitie 'praktijkonderzoek' i.p.v. praktijkgericht onderzoek. De definitie is uitgewerkt in Van der Donk en van Lanen (2016) p. 27.

BIJLAGE 2: PROGRAMMA ONDERZOEK EINDFASE

Opbouw programma onderzoek 2025 – 2026

Leeswijzer

In kolom 1 staan de geplande data. Voor de werkbijeenkomsten onderzoek op het instituut worden de exacte data aangegeven. Voor de workshops op de scholen verwijzen we naar de onderzoeksplanning hiervan bij de school.

Curriculum 2025 - 2026

Planning	Aanbod van voorbereiding, begeleiding en/of beoordeling
1 juli	VEF week Vorbereiding Eindfase (VEF)
Vrijdag 12 september	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 1</u>
Vrijdag 26 september	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 2</u>
Vrijdag 10 oktober	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 3</u>
Vrijdag 31 oktober	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 4</u>
Vrijdag 21 november	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 5</u>
Vrijdag 5 december	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 6</u>
Vrijdag 9 januari	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 7</u>
Vrijdag 23 januari	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 8</u>
Vrijdag 13 februari	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 9</u>
Vrijdag 6 maart	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 10</u>
Vrijdag 20 maart	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 11</u>
Vrijdag 17 april	<u>Werkbijeenkomst onderzoek 12</u>
Nader te bepalen	Eindpresentaties op de scholen en/of het instituut Inleveren verantwoordingsverslag en beroepsproduct

BIJLAGE 3: OMSCHRIJVING WERKWIJZE BINNEN DE OPLEIDINGEN EN OPLEIDINGSSCHOLEN

Hieronder volgt een overzicht voor studenten en docenten waarin wordt aangegeven wat de werkwijzen en onderzoeksthema's zijn per opleiding/opleidingsschool of onderzoekskring.

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding Geschiedenis

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 1 en 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

We delen het onderzoeksproces op in deelproducten en werken met tussentijdse feedforward momenten en deadlines. We werken toe naar één eindproduct (het onderzoeksverslag) dat bestaat uit meerdere beroepsproducten. Keuzevrijheid van de student staat centraal. We werken volgens drie lijnen.

1. Vakdidactische lijn: uitvoeren en ontwerpen van onderwijs

- a. Ontwerpen burgerschap voor het MBO
- b. Vakdidactisch ontwerpen vmbo, havo/vwo (bijvoorbeeld historisch denken en redeneren of storytelling)
- c. Erfgoed

2. Pedagogisch didactische lijn: begeleiding van leerlingen

3. Vrije keuze lijn

- a. Ontwerpgericht of kennisgericht onderzoek op klas- of teamniveau

CONTACTPERSONEN:

Corien Vuurman (corien.vuurman@han.nl) en Hjerre Bors (hjerre.bors@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Toegankelijk voor alle studenten lerarenopleiding geschiedenis die hun eindstage lopen op het moment van starten.

ONDERZOEKSKRING 'LEREN LEREN'

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Vind je het interessant hoe mensen leren en denken over leren? Of wil je wat doen aan de kansengelijkheid in het onderwijs? Uit eerder onderzoek blijkt dat de meeste opbrengst te behalen is wanneer er gedifferentieerd wordt in leerstrategieën. Dit kan door leerlingen meer autonomie en structuur te geven. Je kunt je ook richten op de rol als coach (als je bijvoorbeeld op een vernieuwingschool of in het mbo stage loopt of wanneer je in je rol als didacticus of afsluiter meer aandacht wil voor het leerproces). Lijkt een van deze subthema's je wat, dan is onderzoek doen binnen deze onderzoekskring interessant voor je. In de kring worden ook mogelijke onderzoeksvragen geboden die op dat moment leven in de praktijk. Scholen zijn steeds meer bezig met dit thema dat in onderstaand schema nog in mogelijke subthema's is verdeeld.

In een teams leeromgeving is al veel literatuur verzameld en zijn de onderzoeksverslagen van afgelopen vijf jaar te vinden.

CONTACTPERSONEN:

Natasja Choinowski (Natasja.Choinowski@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Toegankelijk voor geschiedenis studenten die hun eindstage lopen op het moment van starten. Aanmelden bij Natasja Choinowski zo snel mogelijk maar uiterlijk 2 september 2025. Mail een korte motivatie als je mee wilt doen aan deze onderzoekskring. Er zijn een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

ONDERZOEKSKRING BEROEPSPRODUCTEN VOOR HET MBO

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Opleidingsoverstijgend voor studenten die stage lopen op een MBO.

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

In onze onderzoekskring willen we de context van het mbo vanaf het begin verbinden met het onderzoek. Door samen te komen met studenten die allemaal stage lopen in een mbo, kunnen we de specifieke context van het beroepsgerichte onderwijs betrekken bij de verschillende fasen van het onderzoek. Het doel is dat we onderzoeken welke beroepsproducten er nodig zijn en hoe we deze onderzoeksmatig kunnen ontwerpen/ maken.

We kijken naar ontwikkelingen in de stagecontext om te komen tot onderzoeksvragen die relevant zijn zowel voor de student als voor de school. We onderzoeken welke deelvragen nodig zijn, welke onderzoeksactiviteiten daarbij horen en hoe die het beste gepresenteerd kunnen worden. Begeleiders van de school en van de HAN houden vanaf het begin onderling contact om jullie als studenten goed te kunnen begeleiden.

De opbrengst *het beroepsproduct* staat centraal; de totstandkoming zal terug te vinden zijn in een verantwoordingsverslag. Kennisdeling van zowel deelproducten als van verschillende fasen kan ook mondeling gebeuren in pitches of presentaties.

CONTACTPERSONEN:

Mireille van der Elst (HAN) (Mireille.vanderElst@han.nl) en onderzoekscoördinatoren van ROC Nijmegen, Rijn IJssel en Graafschap College.

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding Wiskunde

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

1. Onderzoekskring waarin je werkt aan een groot onderzoek (scenario 1 of 3).
2. Onderzoekskring met drie deelproducten (scenario 4)

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Een onderzoekende wiskundeleraar heeft een onderzoekende houding en beschikt over onderzoeksvaardigheden, die hem of haar in staat stellen om goed wiskundeonderwijs te ontwerpen en te organiseren voor alle leerlingen. Daarnaast wordt van een wiskundeleraar verwacht dat hij zich verdiept in nieuwe ontwikkelingen en het toepassen ervan. Het onderwerp van onderzoek is bij voorkeur vakdidactisch maar hoeft dat niet per se te zijn.

Voorbeelden van onderwerpen:

- 6Emodel: dit is het instructiemodel van Windels voor zelfontdekkend wiskundeonderwijs met sterke docentsturing;
- Wiskundige denkactiviteiten
- Probleemoplossen binnen de leerlijn algebra in klas 1
- Bevorderen van wiskundig begrip en inzicht
- Formatief toetsen in de wiskundeles
- Wiskundige attitude bevorderen
- Taalzwakke leerlingen in de wiskundeles

CONTACTPERSONEN:

Voltijd: Maartje Nillesen (Maartje.Nillesen@han.nl), Richard Janssen (Richard.Janssen@han.nl), Hetty van Nieuwamerongen (Hetty.vanNieuwamerongen@han.nl) en Bram Arens (Bram.Arens@han.nl).
Deeltijd: Jos Slapak (Jos.slapak@han.nl).

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten lerarenopleiding wiskunde.

OPLEIDING:

Lerarenopleiding Nederlands, Frans en Duits voltijd

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Onderzoekskring in 4 fasen (scenario 1 of 3)

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Een student werkt in 4 fasen aan een beroepsproduct rondom een eigen onderzoeksthema gekoppeld aan het schoolvak Nederlands, Frans of Duits. Door te werken in 4 fasen, leer je hoe je systematisch verbeteringen kunt aanbrengen in jouw eigen onderwijs. Bij je gekozen thema verken je in *fase 1 de praktijkverkenning* je praktijkprobleem: welke processen, ontwikkelingen, problemen en belanghebbenden spelen een rol bij een praktijkprobleem waar je iets mee zou willen? Met interviews, enquêtes, gesprekken en op andere manieren vergaar je informatie. Je kunt hierbij gebruik maken van bestaande vragenlijsten of deze zelf ontwerpen. Vervolgens analyseer je de resultaten van de verkenning, en bepaal je welk thema je nader wilt gaan onderzoeken.

In *fase 2* doe je een *theoretische verkenning*. Je praktijkprobleem staat nu duidelijker op de kaart. Welke bronnen ga je bestuderen om jouw praktijkprobleem verder te duiden en welke oplossingen biedt de literatuur?

In *fase 3 ontwerpen* formuleer je op basis van fasen 1 en 2 je ontwerpeisen: aan welke eisen moet jouw interventie of beroepsproduct voldoen, om het praktijkprobleem op te lossen? Wat ga je ontwikkelen en waarom? De verbeteractie is meestal een ontwerp van een lessenserie maar kan in overleg met de onderzoeksbegeleider van het instituut en/of de school uiteraard ook een andere vorm krijgen zoals een adviesrapport of draaiboek voor docenten. In *fase 4 evalueren* evalueer je je interventie of beroepsproduct. In welke mate was het effectief? Hoe evalueren belanghebbenden het? Welke aanbevelingen kun je doen gezien de schoolcontext?

Het beroepsproduct is een belangrijk onderdeel van de beoordeling van het praktijkonderzoek. In de onderbouwing van het beroepsproduct toon je aan dat je onderzoeksmatig te werk bent gegaan en dit is terug te lezen in een onderzoeksverslag. Je presenteert de resultaten van je onderzoek aan het einde van het jaar ook op een mini-congres voor medestudenten, docenten en begeleiders.

CONTACTPERSONEN:

Mariska Gootzen (Mariska.Gootzen@han.nl) en Brechtje Beuker (Brechtje.Beuker@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Alle studenten van de lerarenopleiding Nederlands, Frans en Duits voltijd

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

2e graads opleiding tot leraar **economie** VOLTIJD

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

- A. Onderzoekskring met drie deelproducten: eigen invulling binnen één van deze twee thema's: (1. Didactische kring:) "Effectieve didactiek" of (2, Pedagogische kring) "Grip op gedrag". Beide betreffen scenario's 2 en 4 in een onderzoekskring.
- B. Individueel traject met een eigen thema waarbij één groot onderzoek centraal staat, conform scenario 1.

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

- A. Voor beide thema's in de onderzoekskringen van economie geldt: onderzoek start bij ons als een doe-activiteit. Door te werken met drie kleinere deelonderzoeken leer je hoe je systematisch verbeteringen kunt aanbrengen in jouw eigen onderwijs. Als voorbeeld: bij thema-1 (effectieve didactiek) leg je in het eerste deelonderzoek focus op het afnemen van een instrument om de vakbeleving van leerlingen in kaart te brengen. Deze kwantitatieve data leiden tot een vervolgvraag waarmee je in deelonderzoek-2 leerlingen gaat interviewen met als doel de eerdere bevindingen te verdiepen en vooruit te blikken naar een verbeteractie in/buiten je economielessen. In deelonderzoek-3 ontwerp je een 'beroepsproduct' (dat in feite een didactische verbeteractie is) op basis van de input uit je eerdere deelonderzoeken én nieuw gezochte en geanalyseerde literatuur. Je evalueert je beroepsproduct met belanghebbenden in de schoolcontext en je rapporteert daarover en komt tot aanbevelingen. Ook reflecteer je op de ontwikkeling van je onderzoekend vermogen. De onderzoekskring bij thema-2 kent een soortgelijke insteek, alleen zijn dan de 3 deelonderzoeken gericht op thema's passend bij de verdieping van de pedagogische bekwaamheid van de economiedocent. In elke kring is plaats voor maximaal 15 studenten.
- B. Je werkt individueel, met ondersteuning door een begeleider en mogelijk ondersteund door voorzieningen op een opleidingsschool, in je eigen tempo, aan een groot onderzoek.

CONTACTPERSONEN:

Thema-1: Rianne Hogedoorn (rianne.hogedoorn@han.nl)

Thema-2: Marinka Schipper (marinka.schipper@han.nl) en Astrid Snel (astrid.snel@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten lerarenopleiding Economie

NB: voor deeltijdstudenten economie wordt een aparte onderzoekskring aangeboden op de donderdagen.

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding Engels

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 1/2

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

De studenten werken binnen een leergemeenschap toe naar een onderzoeksvraag op basis van hun onderwijsvisie en leerwensen. Binnen hun lespraktijk voeren zij een aantal korte interventies uit en stellen hun doelen bij op basis van de verzamelde gegevens.

CONTACTPERSONEN:

Jim Endrizzi en Susan Borchers (Jim.Endrizzi@han.nl / Susan.Borchers@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten lerarenopleiding Engels

Lerarenopleiding Aardrijkskunde vt

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario's 1 en 2

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Studenten kunnen een eigen thema en onderzoeksvraag kiezen en deze door middel van een groot onderzoek onderzoeken en beantwoorden. Ook is het mogelijk dat studenten meerdere kleine onderzoeken uitvoeren waarmee verschillende onderzoeksvragen worden onderzocht en beantwoord.

CONTACTPERSONEN:

Marieke Kleinhuis (marieke.kleinhuis@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten lerarenopleiding aardrijkskunde

ONDERZOEKSKRING EFFECTIEVE DIDACTIEK (DIDACTISCHE KRING)**SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:**

Onderzoekskring met drie deelproducten.

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Onderzoek start bij ons als een doe-activiteit. Door te werken met drie kleinere deelonderzoeken leer je hoe je systematisch verbeteringen kunt aanbrengen in jouw eigen onderwijs. Als voorbeeld: bij thema-

1 (effectieve didactiek) leg je in het eerste deelonderzoek focus op het afnemen van een instrument om de vakbeleving van leerlingen in kaart te brengen. Deze kwantitatieve data leiden tot een vervolgvraag waarmee je in deelonderzoek-2 leerlingen gaat interviewen met als doel de eerdere bevindingen te verdiepen en vooruit te blikken naar een verbeteractie in/buiten je lessen. In deelonderzoek-3 ontwerp je een 'beroepsproduct' (dat in feite een didactische verbeteractie is) op basis van de input uit je eerdere deelonderzoeken én nieuw gezochte en geanalyseerde literatuur. Je evalueert je beroepsproduct met belanghebbenden in de schoolcontext en je rapporteert daarover en komt tot aanbevelingen. Ook reflecteer je op de ontwikkeling van je onderzoekend vermogen.

CONTACTPERSONEN:

Wytze Klok (wytze.klok@han.nl)

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding Biologie

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 1 en 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Bij biologie heb je een vrije onderwerpskeuze voor je ontwerponderzoek. Naast een vrije keuze kan je ook kiezen uit één van de onderstaande thema's:

- Activerende werkvormen bij Biologie
- Concept-context benadering

CONTACTPERSONEN:

Marnix van Meer, Suzanne Lucassen en Eveline Geraedts-Molenaar.

Marnix.vanmeer@han.nl; Suzanne.Lucassen@han.nl Eveline.GeraedtsMolenaar@han.nl

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten van de lerarenopleiding Biologie.

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding NaSk

ONDERZOEKSKRING 'DE ONDERZOEKENDE LERAAR'

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 2

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

In deze onderzoekskring ga je in een groepje van maximaal 4 personen samen een onderzoek uitvoeren. Samen kiezen jullie een onderwerp waarbij jullie handelen in de eigen klassen centraal staat.

Jullie starten vanuit een eigen vraag die ontstaan is tijdens jullie stage(s), bijvoorbeeld iets wat jullie moeilijk vinden of waar jullie graag meer over willen leren. Vervolgens voeren jullie twee kleine verkennende onderzoekscycli uit, gericht op het beter leren kennen van jullie startsituatie en de behoefte

ten die daar liggen. Op basis van de uitkomsten uit deze verkenning ontwerpen jullie een kleine verbeteractie die jullie evalueren in de derde onderzoekscyclus. Elke onderzoekscyclus bouwt op elkaar voort, en wordt afgesloten met een artikel dat jullie gezamenlijk schrijven. Alleen het laatste artikel wordt beoordeeld. Door drie keer een onderzoekscyclus te mogen doen in deze kring leren jullie steeds beter te onderzoeken, en steeds beter een artikel te schrijven.

Kenmerken van de kring zijn:

- Snel aan de slag in je eigen klas/school
- Literatuur 'just in time'
- Ruimte om te leren van fouten
- Afsluiten met een artikel
- Samen onderzoek doen
- Ervaren dat samen onderzoek doen belangrijk en nuttig is!

De studenten komen 13 keer bij elkaar in de onderzoekskring (gemiddeld één keer in de twee weken). De bijeenkomsten duren 2,5 uur. Tijdens de bijeenkomsten krijgen de studenten input en doen ze ervaringen op met kleine onderzoeksactiviteiten. Daarnaast is er ruimte voor feedback van elkaar en van de begeleiders. De rest van de tijd werken ze verder aan hun onderzoek.

CONTACTPERSOON:

Karin Kiewiet (karin.kiewiet@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Voor studenten van de lerarenopleiding NaSk.

GENERIEKE ONDERZOEKSKRING 'MENS EN MAATSCHAPPIJ'

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

3 en 4

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Vanuit het lectoraat vakdidactische samenwerking binnen de gamma-vakken is er een werkgroep die een model ontwikkelt over de vakdidactiek van het leergebied Mens en Maatschappij. Binnen de onderzoekskring kun je kwalitatief of kwantitatief doorgaan met dit model. Kwalitatief: onderzoek doen naar communicatie, toetsing of de randvoorwaarden van vakoverstijgende didactiek (bijvoorbeeld: welke doelen kun je bereiken?) Kwantitatief kun je onderzoek doen naar het aantal scholen dat het leergebied op het rooster heeft staan. Welk type scholen zijn dit? Staan ze vooral in krimpregio's? Hebben deze scholen andere visies?

We bouwen voort op het werk van de eerste groep, met veel ruimte om je eigen praktijk te onderzoeken. Ervaring als docent blijkt een grote rol te spelen in de wens om vakoverstijgend te werken en de doelgroep van docenten ook. Daar kunnen we mooi mee voort en Hanneke Tuithof, lector van de gammadidactiek heeft aangegeven onze onderzoeksgroep wederom te willen ondersteunen met praktijkbezoeken en vragenuurtjes.

CONTACTPERSONEN:

Roeland van Westerop (roeland.vanwesterop@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten aardrijkskunde, geschiedenis en economie en andere opleidingen.

Aanmelden bij Roeland van Westerop. Mail een korte motivatie als je mee wilt doen aan deze onderzoekskring. Het is een TGL-brede onderzoekskring. Aanmelden zo snel mogelijk maar uiterlijk 2 september 2025. Er is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

GENERIEKE ONDERZOEKSKRING: DUURZAAM ONTWERPONDERWIJS IN CO-CREATIE

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

AOS-ON (academische opleidingsschool Oost Nederland)

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 1/3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

De studenten voeren een (vakdidactisch) ontwerponderzoek uit. Het onderzoekstraject bestaat uit vier deelonderzoeken, die in de onderzoeksbijeenkomsten worden begeleid en waaraan deadlines verbonden zijn. In deelonderzoek 1 voeren de studenten een contextanalyse uit en bepalen ze hun praktijkprobleem en onderzoeksdoel. Op basis van de gevonden praktijkproblemen worden mogelijk overlapende of aanvullende onderzoeksvragen gevormd waardoor er een basis is voor co-creatie. In deelonderzoek 2 onderzoeken de studenten aan welke ontwerpeisen het ontwerp moet voldoen. In deel 3 maken ze hun ontwerp zoveel mogelijk in samenwerking. In het laatste deelonderzoek testen de studenten hun ontwerp in de praktijk.

CONTACTPERSONEN:

Hans Vester en Lisanne Klein Gunnewiek

(h.vester@bc-enschede.nl , Lisanne.KleinGunnewiek@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Alle studenten die werkplekleren op één van de scholen van AOS-ON doen: Bonhoeffer College (Enschede), Het Assink lyceum (Haaksbergen), Het Erasmus (Almelo), Carmel College Salland (Raalte), Twents Carmel College (Oldenzaal, Het Staring College (Lochem)

BIJLAGE 4: FEEDFORWARD INSTRUMENTEN (OPTIONEEL)

FEEDFORWARD INSTRUMENT 1 VOORSTEL PRAKTIJKONDERZOEK

Dit feedforward instrument kan gebruikt worden als hulpmiddel om het onderzoek eindfase te begeleiden. In een beginfase van het onderzoeksproces kan het behulpzaam zijn om op onderstaande punten feedforward te geven aan de hand van een door een student ingeleverd of gepresenteerd product.

Richtlijn omvang voorstel: ongeveer 1000 woorden.

Naam student:

Studierichting (vak + vt/dt):

Studentnummer:

Namen begeleiders:

Datum waarop het voorstel is ingeleverd/gepresenteerd:

criterium	Beschrijving	Feedforward
Algemene feedforward criteria		
Beroepsethische gedragscodes voor praktijkonderzoek	De student gaat zorgvuldig om met personen en persoonlijke gegevens.	
Taaleisen	HBO-eindniveau: de student toont aan dat hij/zij een heldere schrijfstijl, correcte spelling en zinsbouw kan hantieren. Zie voor de taaleisen bijlage 8 van de studiewijzer onderzoek eindfase.	
Bronvermeldingen	De wijze waarop verwezen wordt naar bronnen (in tekst en literatuurlijst) is volgens APA.	
Betrokkenheid vanuit de praktijk	Belanghebbenden uit de praktijk zijn betrokken bij het praktijkonderzoek.	

Inhoudelijke criteria		
Onderzoekscon- text, praktijkvraag- stuk, voorlopig on- derzoeksdoel en voorlopige onder- zoeksvraag	De onderzoekscontext en het praktijk- vraagstuk zijn navolgbaar beschre- ven/gepresenteerd. Het voorlopige onderzoeksdoel en de voorlopige onderzoeksvra(a)g(en) zijn navolgbaar, samenhangend en een- duidelig verwoord.	
Verkenning type beroepsproduct(en)	Het wordt duidelijk welk type of welke typen beroepsproducten passen bij het praktijkvraagstuk	
Voorlopige be- schrijving van te gebruiken bronnen uit praktijk en theo- rie	Centrale begrippen worden waar al mogelijk gedefinieerd met behulp van theorie. Er is een voorlopige bronnenlijst.	
Ruimte voor overige feedforward/opmerkingen:		

FEEDFORWARD INSTRUMENT 2 PLAN PRAKTIJKONDERZOEK

Dit feedforward instrument kan gebruikt worden als hulpmiddel om het onderzoek eindfase te begeleiden. Tijdens het onderzoeksproces kan het behulpzaam zijn om op onderstaande punten feedforward te geven aan de hand van een door een student ingeleverd of gepresenteerd tussen product/plan.

Richtlijn omvang plan: ongeveer 2000 woorden

Naam student:

Studierichting (vak + vt/dt):

Studentnummer:

Namen begeleiders:

Datum waarop het plan is ingeleverd/gepresenteerd:

criterium	Beschrijving	Feedforward
Algemene feedforward criteria		
Beroepsethische gedragscodes voor praktijkonderzoek	De student gaat zorgvuldig om met personen en persoonlijke gegevens.	
Taaleisen	HBO-eindniveau: de student toont aan dat hij/zij een heldere schrijfstijl, correcte spelling en zinsbouw kan hanteren. Zie voor de taaleisen bijlage 8 van de studiewijzer onderzoek eindfase.	
Bronvermeldingen	De wijze waarop verwezen wordt naar bronnen (in tekst en literatuurlijst) is volgens APA-.	
Betrokkenheid vanuit de praktijk	Belanghebbenden uit de praktijk zijn betrokken bij het praktijkonderzoek.	
Inhoudelijke criteria		
Beschrijving onderzoekscontext, praktijkvraagstuk, onderzoeksdoel en onderzoeksvraag	- De onderzoekscontext en het praktijkvraagstuk zijn navolgbaar beschreven. - Het onderzoeksdoel en de voorlopige onderzoeksvra(a)g(en) zijn navolgbaar, samenhangend en eenduidig beschreven en beargumenteerd.	
Verantwoording type beroepsproduct(en)	In dit plan wordt beschreven welk type of welke typen beroepsproducten gebruikt	

	worden/ontworpen worden om een antwoord te geven op het praktijkvraagstuk • Voorgestelde vorm, inhoud en functionaliteit van het beroepsproduct zijn passend bij het praktijkvraagstuk	
Beschrijving en onderbouwing praktijkvraagstuk vanuit theorie en praktijk	• Het praktijkvraagstuk is vanuit verschillende perspectieven vanuit de theorie en de lespraktijk beschreven en verhelderd. • Centrale begrippen zijn gedefinieerd met behulp van theorie. <i>Extra:</i> • Verschillende definities en perspectieven worden tegen elkaar afgewogen.	
Beschrijving en onderbouwing gekozen onderzoeks-methoden en instrumenten	• De voorgestelde gebruikte methoden en instrumenten en wijze van dataverzameling zijn adequaat beschreven, verantwoord en passend om het praktijkvraagstuk te kunnen beantwoorden. • De voorgestelde onderzoeksgroep(en) is/zijn goed gekozen en beschreven. <i>Extra:</i> • Methoden en/of instrumenten zijn gevarieerd, samenhangend en inventief. • De aandacht voor betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek is adequaat verwoord	
Ruimte voor overige feedforward/opmerkingen:		

BIJLAGE 5 FORMAT VOORPAGINA VERANTWOORDINGSVERSLAG EN BEROEPSPRODUCT(EN)

Titel

Naam

e-mailadres

Studierichting (vak + voltijd of deeltijd)

Studentnummer

Naam school

Naam en e-mailadres begeleider en examinerator onderzoek school

Naam en e-mailadres begeleider en examinerator onderzoek TGLO-HAN

Naam en e-mailadres studieloopbaanbegeleider

Inleverdatum

BIJLAGE 6 PROCEDURES INLEVEREN EN BEOORDELEN

Het onderzoek eindfase wordt beoordeeld op basis van een individuele schriftelijke verslaglegging (verantwoordingsverslag). Het beroepsproduct is eveneens individueel tot stand gekomen en kan schriftelijk worden vormgegeven maar ook op andere wijze. Beide producten kunnen gezamenlijk maar ook als twee of meer losse producten samen worden ingeleverd.

Het onderzoek eindfase wordt beoordeeld door gebruik te maken van de beoordelingsformulieren onderzoek eindfase E1 en E2 (zie bijlage 8 van deze studiewijzer en Brightspace). Het onderzoek eindfase wordt door twee examinatoren afzonderlijk beoordeeld.

Na het invullen van de formulieren doorlopen E1 en E2 een aantal stappen. In het stroomschema op pagina 30 staat beschreven welke stappen alle betrokkenen zetten.

De inleverdata hieronder zijn richtdata, het kan zo zijn dat jouw onderzoeksbegeleiders of opleiders andere afspraken met je maken over inlevermomenten.

Gelegenheid 1

Stap	Activiteit	Periode / deadline	Verantwoordelijke
1	De student levert via e-mail en HANdin het onderzoek eindfase in bij E1 en E2.	6 april 2026	Student
2	E1 en E2 beoordelen het onderzoek afzonderlijk en vullen formulier E1 en E2 in	Binnen 13 werkdagen	Examinator 1 en 2
3	E1 en E2 voeren overleg over de beoordeling en ronden de beoordeling gezamenlijk af	Binnen 15 werkdagen	Examinator 1 en 2

Gelegenheid 2 (indien van toepassing)

Stap	Activiteit	Periode / deadline	Verantwoordelijke
1	De student levert via e-mail en HANdin het onderzoek eindfase in bij E1 en E2.	25 mei 2026	Student
2	E1 en E2 beoordelen het onderzoek afzonderlijk en vullen formulier E1 en E2 in	Binnen 13 werkdagen	Examinator 1 en 2
3	E1 en E2 voeren overleg over de beoordeling en ronden de beoordeling gezamenlijk af	Binnen 15 werkdagen	Examinator 1 en 2

Stroomschema beoordeling

Op de volgende pagina staat een stroomschema van de stappen die doorlopen worden nadat zowel E1 als E2 het beoordelingsformulier hebben ingevuld en met elkaar in overleg zijn gegaan over het eindcijfer.

Scenario 1 E1 en E2 komen tot overeenstemming over het eindoordeel en beoordelen het onderzoek eindfase met een 5,5 of hoger.	E1 vult formulier E1 in E2 vult formulier E2 volledig in. E1 en E2 ondertekenen beide formulier E1. E1 plaatst beide formulieren (E1 en E2) in HANdin en rondt de beoordeling digitaal af E1 voert het cijfer in in Alluris		De onderzoeksbegeleider voert een gesprek met de student over de beoordeling.	
Scenario 2 E1 en E2 komen tot overeenstemming en beoordelen het onderzoek eindfase met een cijfer lager dan 5,5.	E1 vult formulier E1 in E2 vult formulier E2 volledig in. E1 en E2 ondertekenen beide formulier E1. E1 plaatst beide formulieren (E1 en E2) in HANdin en rondt de beoordeling digitaal af E1 voert het cijfer in in Alluris		De onderzoeksbegeleider voert een gesprek met de student over de beoordeling.	
Scenario 3 E1 en E2 komen niet tot overeenstemming over het eindoordeel	E1 en E2 ondertekenen beide formulier E1. E1 stuurt vervolgens een e-mail met daarin de vraag om een advies (door E3) en de volgende formulieren naar afstudeeronderzoek.ae@han.nl : • Formulier E1 • Formulier E2 • Het onderzoek eindfase met bijlagen.	E3 voert binnen 5 werkdagen een beoordeling uit. E3 geeft een advies over de beoordeling. Dit advies is zwaarwegend en vormt de basis voor het eindoordeel door E1 en E2.	E1 vult formulier E1 in E2 vult formulier E2 volledig in. E1 en E2 ondertekenen beide formulier E1. E1 plaatst beide formulieren (E1 en E2) in HANdin en rondt de beoordeling digitaal af E1 voert het cijfer in in Alluris	De onderzoeksbegeleider voert een gesprek met de student over de beoordeling.

Toelichting werkwijze

- Elk onderzoek eindfase wordt beoordeeld door twee examinatoren (E1 en E2). De eerste examiner (E1) is de onafhankelijke examiner; de tweede examiner (E2) kan ook begeleider van betreffende onderzoek zijn. Onafhankelijke examiner E1 wil in dit geval zeggen dat de examiner geen begeleider is van de student. In het geval van beoordeling op een OS is er geen sprake van een onafhankelijke beoordelaar maar is E1 de onderzoeksbegeleider vanuit de AE, E2 is de begeleider vanuit de OS.
- E1 en E2 beoordelen onafhankelijk van elkaar en gebruiken elk een eigen formulier. De formulieren staan op Brightspace en hebben de titel: beoordelingsformulier onderzoek eindfase E1 en beoordelingsformulier onderzoekenfase E2.
- Per criterium in het beoordelingsformulier worden punten toegekend. Toekenning van punten vindt plaats indien het onderdeel behorende bij het criterium aanwezig is. Ieder criterium wordt becijferd met gebruikmaking van hele cijfers in een range van 1 tot 5 punten (1, 2, 3, 4 of 5 punten).
- Beide examinatoren voeren, na individuele beoordeling, een beoordelaarsoverleg. De eerste examiner legt het resultaat vast in een kort verslag, in de hiervoor bestemde ruimte op het beoordelingsformulier E1. Dit verslag is beknopt geschreven en bevat de essentie van een eventuele discussie tussen de examinatoren. Dit verslag is uitgebreider van opzet indien de oordelen van beide examinatoren verder uiteen liggen. Uit het verslag moet blijken wat de doorslaggevende argumenten zijn geweest bij de totstandkoming van het gezamenlijke oordeel.
- De student krijgt binnen 15 werkdagen een beoordeling of verneemt binnen 13 werkdagen dat er meer tijd voor de beoordeling nodig is. In dit laatste geval kan het zijn dat de uitslag maximaal 20 werkdagen in beslag neemt.
- E1 draagt zorg voor archivering van het onderzoek en de beoordelingen via HANDin

Wie zijn examinatoren en begeleiders?

- E1 (de eerste examiner) is een medewerker van de Academie Educatie van de HAN en door de examencommissie benoemd als examiner óf is een docent op een Opleidingsschool (OS) en door de examencommissie benoemd als examiner. E1 is onafhankelijk en dus niet ook de begeleider van het onderzoek geweest. Een uitzondering hierop is de situatie wanneer een student onderzoek doet op een OS. In dat geval is E1 de begeleider vanuit de AE.
- E2 (de tweede examiner) is een medewerker van de Academie Educatie van de HAN en door de examencommissie benoemd als examiner óf is een docent op een Opleidingsschool (OS) en door de examencommissie benoemd als examiner. E2 is ook de begeleider van het onderzoek geweest.
- Zowel docenten op de Opleidingsscholen als binnen de Academie Educatie begeleiden en beoordelen studenten bij hun onderzoek.
- E3 wordt een expertbeoordelaar genoemd en is altijd een medewerker van de Academie Educatie van de HAN en door de examencommissie benoemd als examiner. Een expertbeoordelaar (E3) is niet als begeleider bij het betreffende onderzoek betrokken geweest.

Wanneer wordt een expertbeoordelaar (E3) ingeschakeld?

In de volgende gevallen is er sprake van de inzet van een expertbeoordelaar:

- Bij onderzoeken waar de twee examinatoren, ook na overleg, niet tot een eensluidend oordeel en eindcijfer kunnen komen.
- Bij onderzoeken die niet vallen onder de condities zoals bij voorgaand punt vermeld is het eveneens mogelijk om – indien gewenst – een expertbeoordelaar in te zetten voor een aanvullende beoordeling. Bijvoorbeeld bij een behoefte aan een extra controle/check (in geval van twijfel van de examinatoren over toekenning van het cijfer).

Aanvullende beoordeling

Van een aanvullende beoordeling is sprake als het eindcijfer niet eensluidend is of er twijfel of geen akkoord wordt uitgesproken naar aanleiding van de check op de beoordeling. Een aanvullende beoordeling vindt plaats op basis van het formulier beoordeling onderzoek eindfase.⁷ E3 verstrekt aan E1 en

⁷ Hiervoor dient hetzelfde formulier als E2 gehanteerd te worden.

E2 een advies over het eindoordeel. E1 en E2 blijven samen verantwoordelijk voor de totstandkoming van het eindresultaat.

Het advies en/of het oordeel van E3 is zwaarwegend.

Indien na het advies van E3 geen overeenstemming tussen E1 en E2 bereikt wordt, wordt door E1 de examencommissie om een bindend oordeel gevraagd. E1 stuurt een bericht aan de secretaris van de examencommissie (examencommissie.tglo@han.nl).

Hoe worden de beoordelingsdocumenten verwerkt/geadministreerd?

- E1 is er verantwoordelijk voor dat de student en de begeleiders beide beoordelingsformulieren (zowel van E1 als van E2) krijgen, waarbij op formulier E1 de verantwoording van het eindcijfer is opgenomen en een handtekening staat van beide examinatoren. E1 plaatst daartoe beide beoordelingsformulieren na afronding van de beoordeling in HANDin.
- De reden dat de student beide beoordelingsformulieren (E1 en E2) krijgt, is om de student volledig inzicht te geven in de beoordeling.

Deadlines/inlevermomenten

De student mag zijn onderzoek eindfase twee keer per studiejaar ter beoordeling inleveren. De richt-deadlines voor deze inlevermomenten zijn de volgende: 6 april 2026 en 25 mei 2026. Deze deadlines zijn gekozen omwille van (af)studeerbaarheid en werkbaarheid (planning beoordelingen door examinatoren). Het is aan de opleiding om andere inlevermomenten aan te bieden voor studenten die versnellen dan wel vertragen.

Bijlage 7
Omschrijving vereist taalniveau

De student op hbo- eindniveau:

	C1
Algemene om-schrijving	<i>Kan heldere, goed gestructureerde teksten schrijven over ingewikkelde onderwerpen, waarin de relevante kwesties worden benadrukt en standpunten uitgebreid worden uitgewerkt en ondersteund met aanvullende punten, redenen en relevante voorbeelden, en afronden met een passende conclusie.</i>
Onderwerp	Kan teksten schrijven die betrekking hebben op zaken die buiten het eigen kennisgebied liggen en abstract en complex zijn met een specialistisch karakter.
Vocabulaire	Heeft een goede beheersing van een breed repertoire aan woorden en een goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de schrijftaal.
Tekst-structuur	Kan duidelijke, goed gestructureerde teksten schrijven, die getuigen van een goede beheersing van ordeningspatronen, verbindingswoorden en cohesie bevorderende elementen. Kan een complexe gedachtegang goed en helder weergeven. Kan een aanvaardbaar betoog opstellen en voor zijn argumentatie de benodigde ondersteuning leveren.
Rekening houden met publiek	Kan verschillende registers hanteren en heeft geen moeite om het register aan te passen aan de situatie en het publiek. Kan schrijven in een persoonlijke stijl die past bij de beoogde lezer.
Doelgerichtheid	Kan verschillende schrijfdoelen hanteren en in een tekst combineren: informatie vragen en geven, mening geven, overtuigen, tot handelen aanzetten.
Grammaticale correctheid	Handhaaft consequent een hoge mate van grammaticale correctheid: fouten zijn zeldzaam en moeilijk aan te wijzen.
Spelling en interpunctie	Kent de spellingregels uit de appendix Taalverzorging ⁸ en past deze toe bij het spellen. Maakt vrijwel geen fouten op het gebied van spelling en interpunctie.

⁸ De appendix Taalverzorging is te vinden in het document 'Talige startcompetenties Hoger Onderwijs' op <http://www.taalbeleidhogeronderwijs.org/wp-content/uploads/2013/01/Talige-startcompetenties-Hoger-Onderwijs1.pdf>

Strategieën: plannen	Kan een plan maken voor een schrijftaak, met daarin een inhoudsopgave en een aanduiding van publiek, doel en genre. Kan criteria formuleren waaraan zijn tekst moet voldoen.
Strategieën: monitoren en herstellen	Kan tijdens het schrijven bijhouden of hij zijn plan voor de schrijftaak nog volgt en of dit plan tot het gewenste resultaat leidt dan wel moet worden bijgesteld. Kan na het schrijven een commentaarronde organiseren en zijn tekst bijstellen op grond van het commentaar.
Taalleerstrategieën	Zet wat hij bij een schrijftaak heeft geleerd in bij een volgende schrijftaak of bij andere taaltaken. Is niet snel tevreden over het eigen schrijfproduct: oefent in begrijpelijk, origineel en scherp formuleren. Staat open voor opmerkingen over zijn aanpak van de schrijftaak en is bereid van deze feedback te leren. Gebruikt bij het schrijven bewust woorden die hij bij andere taaltaken heeft geleerd. Reflecteert op de vraag of zijn schrijfvaardigheid voldoet aan de eisen die gelden en zo niet, wat hij moet doen om zijn niveau te verhogen.
Attitude	Ziet het belang in van een goede taalbeheersing en zet zich ervoor in om door reflectie op zijn taalgebruik zijn niveau van taalbeheersing op een steeds hoger plan te brengen. Stelt zichzelf doelen en is niet snel tevreden. Geeft niet snel op als het uitvoeren van een taaltaak moeizaam gaat.

Bron: <http://www.taalbeleidhogeronderwijs.org/wp-content/uploads/2013/01/Talige-startcompetenties-Hoger-Onderwijs1.pdf>

**Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Academie Educatie
Tweedegraads lerarenopleidingen**

Beoordeling Onderzoek Eindfase 2025-2026

Formulier E1 (examinator 1)

BEOORDELING ONDERZOEK EINDFASE

DOELEN / LEERUITKOMSTEN PRAKTIJKONDERZOEK EINDFASE

1. Het versterken van de onderzoekende houding, het vergroten van onderzoeksvaardigheden en het vergroten van de kennis over onderzoek om op basis van vakliteratuur en data uit de praktijk vragen te kunnen stellen en beantwoorden over de eigen lespraktijk (tezamen vormen deze elementen het onderzoekend vermogen).
2. Het vergroten van de kennis over een pedagogisch, didactisch of vakdidactisch onderwerp dat relevant is voor de eigen professionele ontwikkeling tot startbekwame leraar.
3. Het vergroten van het reflectievermogen op het eigen handelen als startbekwame leraar.

Het onderzoek levert kennis op voor zowel de student als de opleidingsschool in de vorm van beroepsproducten. De definitie van beroepsproduct is de volgende: beroepsproducten zijn diensten en producten die een leraar levert in zijn dagelijkse werk. Dit kan gaan om bijvoorbeeld een lessenreeks, een project, een toets, een adviesrapport, een coaching tool, rubric, leerdoelen voor een leerlijn, stappenplan, visiedocument, observatie-instrument, gespreksleidraad, etc. De beroepsproducten kunnen zowel (vak)didactisch als pedagogisch van aard zijn.

TOELICHTING BEOORDELINGSFORMULIER EN BEOORDELING

Studenten voeren hun praktijkonderzoek eindfase uit zoals omschreven in de studiewijzer onderzoek eindfase en aangestuurd binnen de eigen opleiding van de student en/of de opleidingsschool waar de lio-stage wordt uitgevoerd.

Elke student wordt aan de hand van het onderstaande beoordelingsformulier individueel beoordeeld door twee examinatoren (voor een toelichting hierop: zie de studiewijzer). De student levert een schriftelijk verantwoordingsverslag in en het daarbij horende beroepsproduct⁹. Het beroepsproduct kan een schriftelijk product zijn, maar ook op andere wijze zijn vormgegeven.

Beide producten (het beroepsproduct en het verantwoordingsverslag) worden gezamenlijk beoordeeld en leiden tot één eindcijfer.

Het beoordelingsformulier bestaat uit vier onderdelen: twee ontvankelijkheidseisen, vijf knock-outcriteria, de beoordeling van het beroepsproduct en de beoordeling van het verantwoordingsverslag.

⁹ Dit kunnen ook meerdere beroepsproducten zijn.

BEOORDELINGSFORMULIER ONDERZOEK EINDFASE E1

Naam student:

Studierichting (vak + vt/dt):

Studentnummer:

Naam 1^e examiner (E1):Naam 2^e examiner (E2):

Datum waarop het werk is ingeleverd:

Kans/gelegenheid (K1 of K2):

ONTVANKELIJKHEIDSEISEN

De ontvankelijkheidseisen worden gecheckt voorafgaande aan de beoordeling. Indien deze niet in orde zijn, kan de beoordeling worden gestaakt.

Het verantwoordingsverslag en het beroepsproduct zijn individueel tot stand gekomen en door middel van plagiaatdetectiesoftware gecontroleerd op plagiaat op plagiaat en de uitkomst is in orde ¹	In orde / niet in orde
--	------------------------

Indien van toepassing: de 'Erkenning eerder aangetoonde onderzoeksvaardigheden' ² van de examencommissie is opgenomen als bijlage.	In orde / niet in orde / n.v.t.
---	---------------------------------

Als een AI-tool gebruikt is, vermeld dan het volgende: - hoe AI is gebruikt; - de prompt (instructie); - de gegenereerde tekst als bijlage.	In orde / niet in orde
--	------------------------

KNOCK-OUT CRITERIA

Knock-out criteria	Beschrijving	Voldaan/ Niet voldaan	Toelichting
De ingeleverde producten zijn compleet	De student levert een compleet verantwoordingsverslag en een volledig beroepsproduct aan.		
Samenvatting (onderdeel van het verantwoordingsverslag)	De samenvatting beschrijft kort en bondig: - het praktijkvraagstuk; - de onderzoekscontext en onderzoeksvraag; - het beroepsproduct; - de onderzoeksresultaten; - de conclusie en aanbevelingen voor de praktijk.		
Beroepsethische gedragscodes voor praktijkonderzoek	De student gaat zorgvuldig om met personen en persoonlijke gegevens.		
Taaleisen	HBO-eindniveau: de student toont aan dat hij/zij een heldere schrijfstijl, correcte spelling en zinsbouw kan hanteren. Zie voor de taaleisen eindniveau hbo bijlage 8 van de studiewijzer.		
Bronvermeldingen	De wijze waarop verwezen wordt naar bronnen (in tekst en literatuurlijst) is volgens de richtlijnen van de American Psychological Association (APA).		

¹ Bij constatering door E1 en/of E2 van het door de student oneigenlijk overnemen van werk van anderen of hem/haarzelf of twijfel daarover wordt een melding gemaakt bij de examencommissie. De examencommissie voert altijd een vervolgonderzoek uit.

² Dit bewijsstuk vervangt de oude werkwijze en toekenning route B zoals gehanteerd tot studiejaar 2021-2022. Indien een student een toekenning route B heeft, wordt deze opgenomen als bijlage.

RUBRIC

BEOORDELING DEEL 1: BEROEPSPRODUCT ¹² CRITERIUM 1-3				
CRITERIUM	ONVOLDOENDE	VOLDOENDE	GOED	Score (1-5) ¹³ 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
1. Inhoudelijke kwaliteit beroepsproduct	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Het beroepsproduct is pedagogisch, didactisch en/of vakdidactisch correct. - Ontwerpeisen/onderzoekresultaten uit theorie en praktijk zijn navolgbaar in het beroepsproduct verwerkt.	Voldoende + Het beroepsproduct is pedagogisch, didactisch en/of vakdidactisch van hoge kwaliteit en/of vernieuwend.	
Toelichting toegekende score ¹⁴ criterium 1:				
2. Vorm en functionaliteit beroepsproduct	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Het beroepsproduct is gebruiksklaar en direct toepasbaar in de eigen praktijk. - Het beroepsproduct draagt bij aan de oplossing van het praktijkvraagstuk. - Het beroepsproduct voldoet aan de normen, eisen en wensen die de beroepspraktijk en/of belanghebbenden eraan stellen.	Voldoende + - Het beroepsproduct is zo uitgewerkt dat anderen er ook mee kunnen werken in de eigen lespraktijk. - Het beroepsproduct is aantrekkelijk vormgegeven.	
Toelichting toegekende score criterium 2:				
3. Betrokkenheid vanuit praktijk	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Het beroepsproduct is zichtbaar tot stand gekomen in samenspraak met enkele (groepen) belanghebbenden. - Het beroepsproduct is op passende wijze gedeeld.	Voldoende + - Het beroepsproduct is zichtbaar tot stand gekomen in samenspraak met alle (groepen) belanghebbenden. - Belanghebbenden zijn actief betrokken bij het delen van het beroepsproduct.	
Toelichting toegekende score criterium 3:				

¹² We spreken over één beroepsproduct maar het kunnen ook meerdere beroepsproducten zijn.

¹³ Er kunnen cijfers gegeven worden in de range 1 tot en met 5 (dus ook cijfer 2 en 4 kunnen worden toegekend, geen halve cijfers). Licht altijd toe

hoe de score tot stand is gekomen.

BEOORDELING DEEL 2 VERANTWOORDINGSVERSLAG CRITERIUM 4-9				
CRITERIUM	ONVOLDOENDE	VOLDOENDE	GOED	Score 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
4. Beschrijving onderzoekscontext, praktijkvraagstuk, onderzoeksdoel en onderzoeksvraag	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- De onderzoekscontext en het praktijkvraagstuk zijn navolgbaar beschreven. - Het onderzoeksdoel en de onderzoeksvra(a)g(en) zijn navolgbaar, samenhangend en eenduidig beschreven.	Voldoende + Het onderzoeksdoel en de onderzoeksvraag zijn navolgbaar, samenhangend en eenduidig beschreven én beargumenteerd vanuit het praktijkvraagstuk en de onderzoekscontext.	
Toelichting toegekende score criterium 4:				
5. Beschrijving en onderbouwing praktijkvraagstuk vanuit theorie en praktijk	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Het praktijkvraagstuk is vanuit verschillende perspectieven vanuit de theorie en de lespraktijk beschreven en verhelderd. - Centrale begrippen zijn gedefinieerd met behulp van theorie.	Voldoende + - Verschillende definities en perspectieven worden tegen elkaar afgewogen. - Gebruikte bronnen zijn divers en geven een meer dan voldoende overzicht van het praktijkvraagstuk.	
Toelichting toegekende score criterium 5:				
6. Beschrijving en onderbouwing gekozen onderzoeksmethoden en instrumenten	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- De gebruikte methoden en instrumenten en wijze van dataverzameling zijn adequaat beschreven, verantwoord en passend om het praktijkvraagstuk te kunnen beantwoorden. - De onderzoeksgroep(en) is/zijn goed gekozen en beschreven.	Voldoende + - Methoden en/of instrumenten zijn gevarieerd en samenhangend. - De aandacht voor betrouwbaarheid en validiteit van de methoden/instrumenten is adequaat verwoord.	
Toelichting toegekende score criterium 6:				

CRITERIUM	ONVOLDOENDE	VOLDOENDE	GOED	Score 1=onvol- doende 3=voldoende 5=goed
7. Analyse en weergave van onderzoeksresultaten	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	De wijze van data-analyse is transparant, navolgbaar, systematisch en passend om het praktijkvraagstuk te kunnen beantwoorden. De onderzoeksresultaten worden correct weergegeven en toegelicht, op een manier die past bij de verzamelde data en analyse.	Voldoende + - De onderzoeksresultaten worden overzichtelijk weergegeven en toegelicht. - Er is aandacht voor analyse van opvallende resultaten (indien die zich voordoen).	
Toelichting toegekende score criterium 7:				
8. Conclusie en discussie	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Conclusies vloeien logisch voort uit de resultaten en er wordt een antwoord op het praktijkvraagstuk geformuleerd. - De reikwijdte en beperkingen van het onderzoek en het beroepsproduct worden in de discussie besproken. - Er worden aanbevelingen gedaan voor de praktijk.	Voldoende + - Validiteit en betrouwbaarheid van de resultaten worden betrokken in de conclusie en/of discussie. - Resultaten worden overtuigend in verband gebracht met elkaar en met relevante en actuele bronnen uit de theorie en kenmerken van de lespraktijk. - Er worden aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek.	
Toelichting toegekende score criterium 8:				

CRITERIUM	ONVOL- DOENDE	VOLDOENDE	GOED	Score 1=onvol- doende 3=vol- doende 5=goed
9.Reflectie-ver- mogen en on- derzoekende houding	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom vol- doende.	- De student heeft aantoonbaar kritisch gereflecteerd op het verloop van het onderzoeks- traject en de totstandkoming van het beroepsproduct. - De student maakt de eigen professionele ontwikkeling overtuigend zichtbaar als het gaat om zijn/haar onderzoekende houding.	Voldoende + - De student bespreekt de waarde van het beroepsproduct voor de lesprak- tijk in het licht van de eigen professi- onele en persoonlijke ontwikkeling en de ontwikkeling van het team. - De student heeft nieuwsgierigheid, eigen initiatief en zelfstandigheid ge- toond in planning, opzet, uitvoering en rapportage van het onderzoek.	
Toelichting toegekende score criterium 9:				

Cijferbepaling:

- ☐ De ontvankelijkheidseisen zijn niet in orde en/of er is niet voldaan aan één of meerdere knock-out criteria: onvoldoende, eindcijfer 1.
- ☐ De ontvankelijkheidseisen zijn in orde en de knock-out criteria zijn voldaan: het eindcijfer wordt berekend door alle toegekende punten (beroepsproduct en verantwoordingsverslag) bij elkaar op te tellen. Maximaal te behalen punten: 45. Er zijn 9 criteria waarop elk minimaal 1 en maximaal 5 punten te halen zijn. Cesuur: 27 punten zijn nodig voor een voldoende beoordeling met het cijfer 5,5. Zie de tabel hieronder voor de cijfertoekenning op basis van het aantal behaalde punten.

Totaal aantal punten behaald:

Cijfer:

Punten	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22	23-24	25-26	27
Cijfer	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5

Punten	28-29	30-31	32-33	34-35	36-37	38-39	40-41	42-43	44-45
Cijfer	6	6,5	7	7,5	8	8,5	9	9,5	10

Ruimte voor toelichting:

Verantwoording totstandkoming eindcijfer (alleen formulier examiner 1)¹⁵:

Datum en handtekening Examiner 1

Datum en handtekening Examiner 2

Eindcijfer:

¹⁵ Indien E1 en E2 tot een verschillend oordeel zijn gekomen, wordt hieronder beknopt schriftelijk toegelicht waarom en hoe gekozen is voor het gezamenlijke eindcijfer zoals weergegeven rechtsonder op het formulier. Hierbij hoort in ieder geval een toelichting op de criteria waarop verschillende oordelen zijn geveld en de gezamenlijke beslissing die vervolgens is genomen. In deze verantwoording dient duidelijk te worden wat doorslaggevende argumenten zijn geweest bij de totstandkoming van het eindoordeel.

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Academie Educatie
Tweedegraads lerarenopleidingen

Beoordeling Onderzoek Eindfase 2025-2026

Formulier E2 (examinator 2)

BEOORDELING ONDERZOEK EINDFASE

DOELEN / LEERUITKOMSTEN PRAKTIJKONDERZOEK EINDFASE

4. Het versterken van de onderzoekende houding, het vergroten van onderzoeksvaardigheden en het vergroten van de kennis over onderzoek om op basis van vakliteratuur en data uit de praktijk vragen te kunnen stellen en beantwoorden over de eigen lespraktijk (tezamen vormen deze elementen het onderzoekend vermogen).
5. Het vergroten van de kennis over een pedagogisch, didactisch of vakdidactisch onderwerp dat relevant is voor de eigen professionele ontwikkeling tot startbekwame leraar.
6. Het vergroten van het reflectievermogen op het eigen handelen als startbekwame leraar.

Het onderzoek levert kennis op voor zowel de student als de opleidingsschool in de vorm van beroepsproducten. De definitie van beroepsproduct is de volgende: beroepsproducten zijn diensten en producten die een leraar levert in zijn dagelijkse werk. Dit kan gaan om bijvoorbeeld een lessenreeks, een project, een toets, een adviesrapport, een coaching tool, rubric, leerdoelen voor een leerlijn, stappenplan, visiedocument, observatie-instrument, gespreksleidraad, etc. De beroepsproducten kunnen zowel (vak)didactisch als pedagogisch van aard zijn.

TOELICHTING BEOORDELINGSFORMULIER EN BEOORDELING

Studenten voeren hun praktijkonderzoek eindfase uit zoals omschreven in de studiewijzer onderzoek eindfase en aangestuurd binnen de eigen opleiding van de student en/of de opleidingsschool waar de lio-stage wordt uitgevoerd.

Elke student wordt aan de hand van het onderstaande beoordelingsformulier individueel beoordeeld door twee examinatoren (voor een toelichting hierop: zie de studiewijzer). De student levert een schriftelijk verantwoordingsverslag in en het daarbij horende beroepsproduct¹⁶. Het beroepsproduct kan een schriftelijk product zijn, maar ook op andere wijze zijn vormgegeven.

Beide producten (het beroepsproduct en het verantwoordingsverslag) worden gezamenlijk beoordeeld en leiden tot één eindcijfer.

Het beoordelingsformulier bestaat uit vier onderdelen: twee ontvankelijkheidseisen, vijf knock-outcriteria, de beoordeling van het beroepsproduct en de beoordeling van het verantwoordingsverslag.

¹⁶ Dit kunnen ook meerdere beroepsproducten zijn.

BEOORDELINGSFORMULIER ONDERZOEK EINDFASE E2

Naam student:

Studierichting (vak + vt/dt):

Studentnummer:

Naam 1^e examiner (E1):Naam 2^e examiner (E2):

Datum waarop het werk is ingeleverd:

Kans/gelegenheid (K1 of K2):

ONTVANKELIJKHEIDSEISEN

De ontvankelijkheidseisen worden gecheckt voorafgaande aan de beoordeling. Indien deze niet in orde zijn, kan de beoordeling worden gestaakt.

Het verantwoordingsverslag en het beroepsproduct zijn individueel tot stand gekomen en door middel van plagiaatdetectiesoftware gecontroleerd op plagiaat op plagiaat en de uitkomst is in orde ³	In orde / niet in orde
Indien van toepassing: de 'Erkenning eerder aangetoonde onderzoeksvaardigheden' ⁴ van de examencommissie is opgenomen als bijlage.	In orde / niet in orde / n.v.t.
Als een AI-tool gebruikt is, vermeld dan het volgende: - hoe AI is gebruikt; - de prompt (instructie); - de gegenereerde tekst als bijlage.	In orde / niet in orde

KNOCK-OUT CRITERIA

Knock-out criteria	Beschrijving	Voldaan/ Niet voldaan	Toelichting
De ingeleverde producten zijn compleet	De student levert een compleet verantwoordingsverslag en een volledig beroepsproduct aan.		
Samenvatting (onderdeel van het verantwoordingsverslag)	De samenvatting beschrijft kort en bondig: - het praktijkvraagstuk; - de onderzoekscontext en onderzoeksvraag; - het beroepsproduct; - de onderzoeksresultaten; - de conclusie en aanbevelingen voor de praktijk.		
Beroepsethische gedragscodes voor praktijkonderzoek	De student gaat zorgvuldig om met personen en persoonlijke gegevens.		
Taaleisen	HBO-eindniveau: de student toont aan dat hij/zij een heldere schrijfstijl, correcte spelling en zinsbouw kan hanteren. Zie voor de taaleisen eindniveau hbo bijlage 8 van de studiewijzer.		
Bronvermeldingen	De wijze waarop verwezen wordt naar bronnen (in tekst en literatuurlijst) is volgens de richtlijnen van de American Psychological Association (APA).		

³ Bij constatering door E1 en/of E2 van het door de student oneigenlijk overnemen van werk van anderen of hem/haarzelf of twijfel daarover wordt een melding gemaakt bij de examencommissie. De examencommissie voert altijd een vervolgonderzoek uit.

⁴ Dit bewijsstuk vervangt de oude werkwijze en toekenning route B zoals gehanteerd tot studiejaar 2021-2022. Indien een student een toekenning route B heeft, wordt deze opgenomen als bijlage.

RUBRIC

BEOORDELING DEEL 1: BEROEPSPRODUCT ¹⁹ CRITERIUM 1-3				
CRITERIUM	ONVOLDOENDE	VOLDOENDE	GOED	Score (1-5) ²⁰ 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
1. Inhoudelijke kwaliteit beroepsproduct	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Het beroepsproduct is pedagogisch, didactisch en/of vakdidactisch correct. - Ontwerpeisen/onderzoekresultaten uit theorie en praktijk zijn navolgbaar in het beroepsproduct verwerkt.	Voldoende + Het beroepsproduct is pedagogisch, didactisch en/of vakdidactisch van hoge kwaliteit en/of vernieuwend.	
Toelichting toegekende score ²¹ criterium 1:				
2. Vorm en functionaliteit beroepsproduct	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Het beroepsproduct is gebruiksklaar en direct toepasbaar in de eigen praktijk. - Het beroepsproduct draagt bij aan de oplossing van het praktijkvraagstuk. - Het beroepsproduct voldoet aan de normen, eisen en wensen die de beroepspraktijk en/of belanghebbenden eraan stellen.	Voldoende + - Het beroepsproduct is zo uitgewerkt dat anderen er ook mee kunnen werken in de eigen lespraktijk. - Het beroepsproduct is aantrekkelijk vormgegeven.	
Toelichting toegekende score criterium 2:				
3. Betrokkenheid vanuit praktijk	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Het beroepsproduct is zichtbaar tot stand gekomen in samenspraak met enkele (groepen) belanghebbenden. - Het beroepsproduct is op passende wijze gedeeld.	Voldoende + - Het beroepsproduct is zichtbaar tot stand gekomen in samenspraak met alle (groepen) belanghebbenden. - Belanghebbenden zijn actief betrokken bij het delen van het beroepsproduct.	
Toelichting toegekende score criterium 3:				

¹⁹ We spreken over één beroepsproduct maar het kunnen ook meerdere beroepsproducten zijn.

²⁰ Er kunnen cijfers gegeven worden in de range 1 tot en met 5 (dus ook cijfer 2 en 4 kunnen worden toegekend, geen halve cijfers). Licht altijd toe hoe de score tot stand is gekomen.

BEOORDELING DEEL 2 VERANTWOORDINGSVERSLAG CRITERIUM 4-9				
CRITERIUM	ONVOLDOENDE	VOLDOENDE	GOED	Score 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
4. Beschrijving onderzoekscontext, praktijkvraagstuk, onderzoeksdoel en onderzoeksvraag	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- De onderzoekscontext en het praktijkvraagstuk zijn navolgbaar beschreven. - Het onderzoeksdoel en de onderzoeksvra(a)g(en) zijn navolgbaar, samenhangend en eenduidig beschreven.	Voldoende + Het onderzoeksdoel en de onderzoeksvraag zijn navolgbaar, samenhangend en eenduidig beschreven én beargumenteerd vanuit het praktijkvraagstuk en de onderzoekscontext.	
Toelichting toegekende score criterium 4:				
5. Beschrijving en onderbouwing praktijkvraagstuk vanuit theorie en praktijk	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Het praktijkvraagstuk is vanuit verschillende perspectieven vanuit de theorie en de lespraktijk beschreven en verhelderd. - Centrale begrippen zijn gedefinieerd met behulp van theorie.	Voldoende + - Verschillende definities en perspectieven worden tegen elkaar afgewogen. - Gebruikte bronnen zijn divers en geven een meer dan voldoende overzicht van het praktijkvraagstuk.	
Toelichting toegekende score criterium 5:				
6. Beschrijving en onderbouwing gekozen onderzoeksmethoden en instrumenten	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- De gebruikte methoden en instrumenten en wijze van dataverzameling zijn adequaat beschreven, verantwoord en passend om het praktijkvraagstuk te kunnen beantwoorden. - De onderzoeksgroep(en) is/zijn goed gekozen en beschreven.	Voldoende + - Methoden en/of instrumenten zijn gevarieerd en samenhangend. - De aandacht voor betrouwbaarheid en validiteit van de methoden/instrumenten is adequaat verwoord.	
Toelichting toegekende score criterium 6:				

CRITERIUM	ONVOLDOENDE	VOLDOENDE	GOED	Score 1=onvol- doende 3=voldoende 5=goed
7. Analyse en weergave van onderzoeksresultaten	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	De wijze van data-analyse is transparant, navolgbaar, systematisch en passend om het praktijkvraagstuk te kunnen beantwoorden. De onderzoeksresultaten worden correct weergegeven en toegelicht, op een manier die past bij de verzamelde data en analyse.	Voldoende + - De onderzoeksresultaten worden overzichtelijk weergegeven en toegelicht. - Er is aandacht voor analyse van opvallende resultaten (indien die zich voordoen).	
Toelichting toegekende score criterium 7:				
8. Conclusie en discussie	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	- Conclusies vloeien logisch voort uit de resultaten en er wordt een antwoord op het praktijkvraagstuk geformuleerd. - De reikwijdte en beperkingen van het onderzoek en het beroepsproduct worden in de discussie besproken. - Er worden aanbevelingen gedaan voor de praktijk.	Voldoende + - Validiteit en betrouwbaarheid van de resultaten worden betrokken in de conclusie en/of discussie. - Resultaten worden overtuigend in verband gebracht met elkaar en met relevante en actuele bronnen uit de theorie en kenmerken van de lespraktijk. - Er worden aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek.	
Toelichting toegekende score criterium 8:				

CRITERIUM	ONVOL- DOENDE	VOLDOENDE	GOED	Score 1=onvol- doende 3=vol- doende 5=goed
9.Reflectie-ver- mogen en on- derzoekende houding	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom vol- doende.	- De student heeft aantoonbaar kritisch gereflecteerd op het verloop van het onderzoeks- traject en de totstandkoming van het beroepsproduct. - De student maakt de eigen professionele ontwikkeling overtuigend zichtbaar als het gaat om zijn/haar onderzoekende houding.	Voldoende + - De student bespreekt de waarde van het beroepsproduct voor de lesprak- tijk in het licht van de eigen professi- onele en persoonlijke ontwikkeling en de ontwikkeling van het team. - De student heeft nieuwsgierigheid, eigen initiatief en zelfstandigheid ge- toond in planning, opzet, uitvoering en rapportage van het onderzoek.	
Toelichting toegekende score criterium 9:				

Cijferbepaling:

- ☐ De ontvankelijkheidseisen zijn niet in orde en/of er is niet voldaan aan één of meerdere knock-out criteria: onvoldoende, eindcijfer 1.
- ☐ De ontvankelijkheidseisen zijn in orde en de knock-out criteria zijn voldaan: het eindcijfer wordt berekend door alle toegekende punten (beroepsproduct en verantwoordingsverslag) bij elkaar op te tellen. Maximaal te behalen punten: 45. Er zijn 9 criteria waarop elk minimaal 1 en maximaal 5 punten te halen zijn. Cesuur: 27 punten zijn nodig voor een voldoende beoordeling met het cijfer 5,5. Zie de tabel hieronder voor de cijfertoekenning op basis van het aantal behaalde punten.

Totaal aantal punten behaald:

Cijfer:

Punten	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22	23-24	25-26	27
Cijfer	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5

Punten	28-29	30-31	32-33	34-35	36-37	38-39	40-41	42-43	44-45
Cijfer	6	6,5	7	7,5	8	8,5	9	9,5	10

Ruimte voor toelichting:

Datum en handtekening E2: